

Energidelning

Anna Carlén, expert

Energidelning

- Ny krav om energidelning i elmarknadsdirektivet
- Enligt skälen i direktivet är syftet att:
  - konsumenters energikostnader ska kunna stå emot höga och volatila grossistmarknadspriser.
  - öka användningen av förnybar energi genom gemensamma investeringar i produktionsanläggningar.
  - frigöra mindre konsumenters flexibilitetspotential.

Definition av energidelning

- En elanvändares förbrukning av el från förnybara energikällor
  - som produceras av en produktionsanläggning som **el användaren** helt eller delvis äger, leasar eller hyr och som finns utanför den fastighet där elen förbrukas eller som lagras i en energilagringsanläggning som är ansluten till en sådan produktionsanläggning, eller
  - där **rätten till elen** har överlåtits av den som producerar elen, under förutsättning att överlåtaren inte har deltagande i flexibilitets- eller energieffektivitetssystem som sin huvudsakliga kommersiella eller yrkes mässiga verksamhet,
- Elanvändaren är kopplad till både uttags- och inmatningspunkt.

Uppdrag och kommande lagkrav

- Krav i direktiv är inte direkt tillämpliga - måste implementeras genom nationell lagstiftning.
- I februari 2024 fick Energimarknadsinspektion (Ei) i uppdrag av regeringen att bedöma vilka åtgärder som krävs med anledning av revideringen av elmarknadsdirektivet.
- Uppdraget var bredare, men de viktigaste delarna gällde energidelning - rapporten publicerades i januari 2025 [Energidelning](#)
- I propositionen 2025/26:240 "Nya lagar om elsystemet" finns nu ett lagförslag om energidelning
- Riksdag planerar att besluta i juni.

Energidelning

och andra nyheter till följd av ändringar i EU:s elmarknadslagstiftning

Energidelning och regelverk

- Alla hushåll, små och medelstora företag och offentliga organ har rätt att delta i energidelning inom ett elområde, eller ett mer begränsat geografiskt område, som fastställs av medlemsstaten.
- Ei föreslog att energidelning ska kunna ske inom ett helt elområde, fann inga skäl att göra en annan bedömning.
- Det finns idag inget i den svenska ellagstiftningen som hindrar att elleverantör och elanvändare kommer överens om att inmatad el delas mellan två eller flera elanvändare (vindkraftskooperativ).
- Det är idag möjligt att dela el inom så kallat icke koncessionspliktigt nät, IKN, men delningen sker i sådana fall utan reglering i nationell lagstiftning.
- Direktivet förutsätter dock att den egenproducerade eller lagrade elen ska kunna matas in i det allmänna (koncessionerade) nätet. Den fördelning av el som sker inom IKN är därför inte energidelning i direktivets mening.
- Direktivet anger att rättigheten ska *säkerställas*, vilket innebär att författningsförändringar krävs för att införliva direktivet.

Energidelning, energikostnader och regelverk

- Enligt artikel 15a.4 a i det reviderade elmarknadsdirektivet ska energi som delas inte påverka tillämpliga icke-diskriminerande skatter, avgifter och kostnadsreflekterande nättariffer.
- Artikel 18 i elmarknadsförordningen ställer krav på att nättariffer ska vara kostnadsriktiga, icke-diskriminerande och spegla elnätsföretagets faktiska kostnader. (krav i förordning är direkt tillämpliga)
- När det gäller kostnader för distribution är det ingen skillnad om el distribueras i elnäten genom delning eller om elen har köpts via elbörsen, eller handlas bilateralt.
- Enligt Ei:s bedömning får det därför inte finnas särskilda regler som anger att elnätsföretag ska ta ut en lägre, eller ingen, nätavgift för el som har delats mellan elanvändare.

Organisatör av energidelningsarrangemang

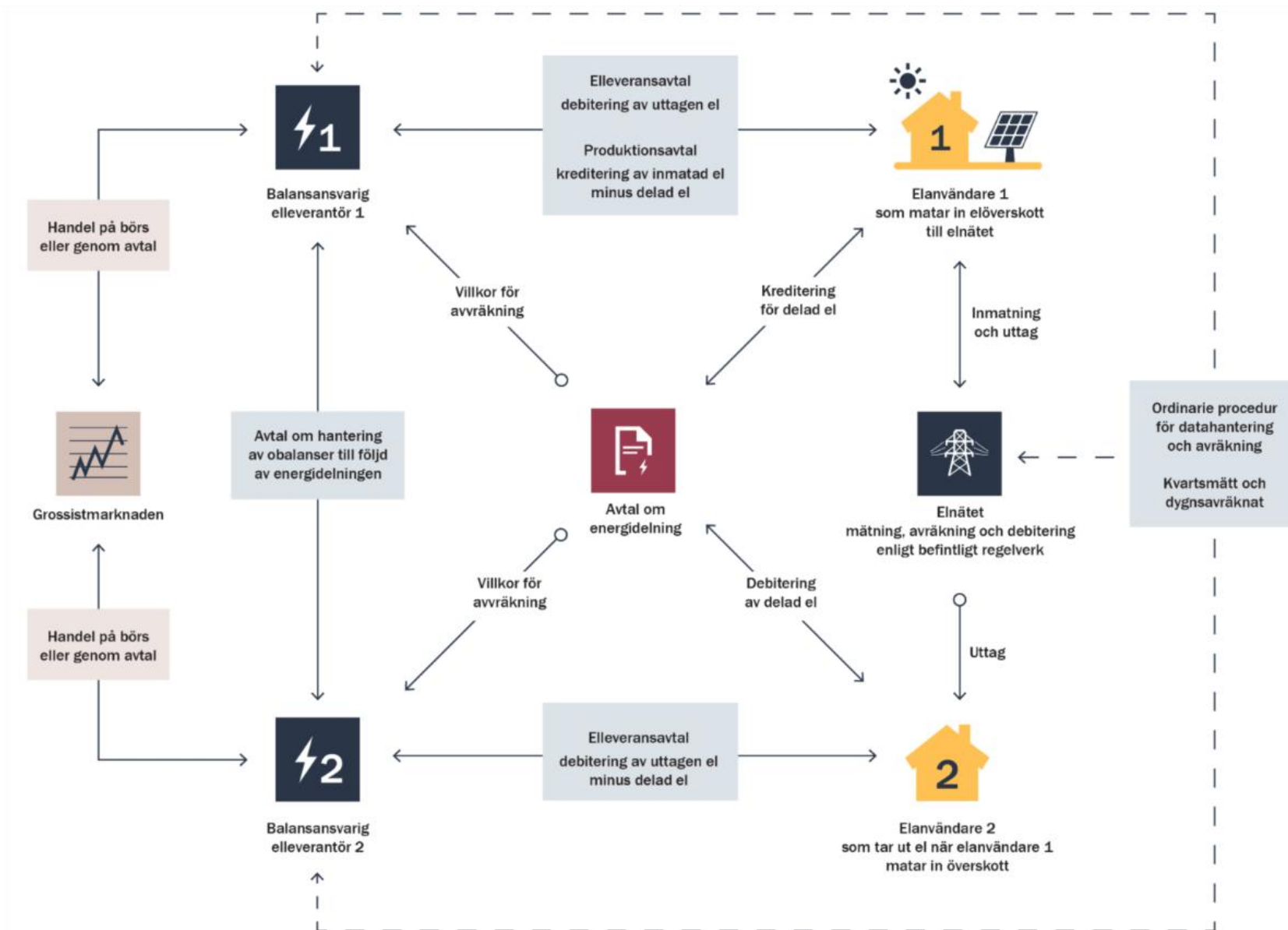
- Den kan möjliggöra energidelning genom att:
  - anmäla energidelningen till de deltagande elanvändarnas elleverantörer
  - kommunicera med marknadsaktörer om energidelningen
  - ansvara för installation eller drift av de produktions- eller energi lagringsanläggningar som används inom energidelningen
  - ge stöd i att reglera uttag av delad el
  - ingå avtal om energidelning för en elanvändare

En person ska dock inte anses som organisatör av energidelning, om denne själv deltar i samma energidelning, eller äger eller förvaltar de produktions- eller energilagringsanläggningar som ingår i energidelningen och anläggningarna har en sammanlagd installerad kapacitet som överstiger 6 megawatt.

- Kan vara en energigemenskap, en energigemenskap är en organisationsform av parter som gemensamt genomför aktiviteter – energidelning kan vara en sådan aktivitet

Förslaget bygger på existerande systemlösningar

- Det finns inga möjligheter att hinna bygga nya omfattande systemlösningar – implementering senast den 17 juli 2026 (1 januari 2027 enligt prop)
- Ändringar i avräkningsprocesser skulle orsaka stora kostnader och inte hinnas med
- Processerna för bilateral handel återanvändes – minimera kostnader eftersom system redan finns – annars riskerar höga administrativa kostnader att uppstå och energidelningen att bli olönsam
- Balansansvaret kan stöka till kostnaderna – funkar om de som ingår i energidelningen har samma elleverantör, eller om det finns avtal mellan balansansvariga/elleverantörer för de som energidelar

För tillgång till mätvärden nyttjas processerna i EU-förordning 2023/1162. Den som behöver mätvärden begär det via Ediel från elnätsföretaget, anläggningsägaren ska godkänna.

- Avtal tecknas mellan parterna i energidelning
- Den som ska delta i energidelning anmäler det till sin elleverantör - ska upprätta register över energidelande kunder och göra avdrag för den delade elen
- Anmälan om tillgång till mätdata från elnätsföretaget – elleverantör begär mätvärden från elnätsföretag och anläggningsägare godkänner
- Elnätsföretag ska dygnsavräkna elanvändare som delar el eftersom delad el ska dras av från samma avräkningsperiod
- Balansansvariga lägger bud på börsen för energidelning – som vid annan bilateral handel
- Elleverantören drar av den delade elen vid fakturering, elen har inte köpts in via elbörsen. Avdraget görs per kvart uttagen resp. inmatad el.
- Ei och Svk utreder ett centralt datahanteringssystem – regeringsuppdrag som ska redovisas i september – kan öppna för nya systemlösningar för avdraget

Energimarknader för samhällets behov

